

11. edycja

Koszty studiowania w Polsce i za granicą

Rok akademicki 2023/2024

Spis treści

- 03 INFORMACJE O BADANIU
- 04 LIST OD PREZESA
- 05 TRENDY W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM – POLSKA I ŚWIAT
- 07 Najpopularniejsze kierunki studiów w Polsce
- 09 Najpopularniejsze kierunki studiów za granicą
- 10 Kierunki popularne w USA
- 11 Kierunki popularne w Wielkiej Brytanii
- 12 TRENDY NA RYNKU PRACY – POLSKA I ŚWIAT
- 13 Najlepiej opłacane zawody w Polsce
- 14 Najlepiej opłacane zawody na świecie
- 14 USA
- 15 Świat
- 17 NAJLEPSZE UCZELNIE W POLSCE
- 18 Najpopularniejsze uczelnie
- 20 Najlepsze uczelnie
- 23 KOSZTY UTRZYMANIA W POLSCE
- 27 NAJLEPSZE UCZELNIE NA ŚWIECIE
- 31 KOSZTY STUDIOWANIA ZA GRANICĄ
- 33 Dania
- 34 Francja
- 35 Holandia
- 36 Niemcy
- 37 Wielka Brytania
- 37 Włochy
- 38 USA
- 40 MEDYCYNĄ
- 44 Najlepsze uczelnie medyczne – świat
- 45 Uczelnie medyczne w Polsce

Informacje o badaniu

Termin realizacji badania 20.09–13.10.2023

Metodologia Desk research

Cel główny badania Określenie wysokości kosztów związanych ze studiowaniem w Polsce i za granicą oraz eksploracja wybranego kierunku (medycyna)

Autorzy badania Katarzyna Lusińska
Head Of Qualitative Research Target Point

Informacje o agencji Kantar S.A.
plac Konesera 9
03-736 Warszawa
+48 (22) 54 52 000
f. +48 (22) 54 52 100
<https://www.klubkantar.pl/>
email: kontakt@klubkantar.pl

KRS: 0000059619

NIP: 526-021-18-19

Szanowni Państwo,

wybór odpowiedniego kierunku studiów może okazać się jedną z najważniejszych decyzji w życiu młodego człowieka. Zastanawiając się nad przyszłą ścieżką edukacyjną, często skupiamy się na pytaniu: Ile kosztuje nauka? To zrozumiałe, biorąc pod uwagę obecne wyzwania finansowe, z jakimi na co dzień mamy do czynienia. Jednak zanim skierujemy młodego człowieka w progi uczelni, zachęcam do zadania sobie pytania: Na co idą te środki?

W naszym najnowszym raporcie zebraliśmy aktualne informacje na temat kosztów studiowania w Polsce i za granicą. Uwzględniliśmy nie tylko opłaty za studia, ale również codzienne koszty życia studenta. Przy wyborze przyszłego kierunku i miejsca studiowania ważne jest też długofalowe spojrzenie. Na ile ukończone studia pomogą skutecznie odnaleźć się później na rynku pracy? Jakie możliwości zarobkowe stwarzają za parę lat?

W 11. raporcie na temat kosztów studiowania w Polsce i za granicą znajdziecie analizę popularnych kierunków studiów, perspektywy zatrudnienia oraz zarobków. To swojego rodzaju przewodnik dla tych, którzy rozważają swoją przyszłość zawodową lub chcą pomóc młodym ludziom znaleźć właściwą ścieżkę kariery. Zapraszam do zapoznania się z treścią naszego materiału.

Owocnej lektury!

Trendy w szkolnictwie wyższym – Polska i świat

Trendy w szkolnictwie wyższym – Polska i świat

Wraz z ukończeniem szkoły średniej trzeba podjąć decyzję o swojej przyszłości. To niełatwe zadanie. Wybór kierunku studiów i miejsca nauki to proces indywidualny, zależny od osobistych celów i aspiracji każdego studenta. Wiąże się ze znalezieniem równowagi między pasjami a realnymi perspektywami zawodowymi. Współcześni studenci coraz częściej podążają w stronę kierunków, które dają specjalizację cieszącą się dużym popytem i oferują atrakcyjne wynagrodzenia.

Wybranie ścieżki, którą chce podążać absolwent szkoły średniej, to nie wszystko. Dla maturzystów znaczenie mają:

- renoma uczelni,
- reputacja, dostęp do potrzebnych zasobów, zdobycie praktycznego doświadczenia i możliwości rozwoju zawodowego.

W 2023 roku większość europejskich uczelni odnotowała znaczny wzrost zainteresowania wśród zagranicznych studentów:¹

47%

w Hiszpanii

13%

w Wielkiej Brytanii

8%

we Francji i Niemczech

6%

w Holandii

Polska na 6. miejscu

pod względem liczby studiujących cudzoziemców.

Na polskich uczelniach w roku akademickim 2022/2023 kształciło się aż 105,4 tys. cudzoziemców wobec 89,4 tys. rok wcześniej.²

Rekordowy odpływ studentów z zagranicy w roku akademickim 2022/2023

Kanada – spadek o 11%,
Szwecja – spadek o 17%.³

Zupełnie inaczej sytuacja przedstawia się za oceanem. Już w roku akademickim 2021/2022 tamtejsze uniwersytety miały ponad 40% mniej zapisów zagranicznych studentów niż w latach wcześniejszych. W 2023 roku trend powoli się odwraca, jednak w dalszym ciągu daleko mu do statystyk sprzed pandemii. Niemniej, jak wynika z raportu Institute of International Education, obejmującego 527 amerykańskich instytucji szkolnictwa wyższego, aż 96% amerykańskich placówek przewiduje, że liczba studiujących cudzoziemców ustabilizuje się lub wzrośnie w nadchodzącym roku akademickim.⁴

¹ Project Atlas | IIE, <https://www.iie.org/research-initiatives/project-atlas/explore-global-data/>

² <https://www.iie.org/wp-content/uploads/2023/06/IIE-Spring-2023-Snapshot-on-International-Educational-Exchange.pdf>

³ Project Atlas | IIE, <https://www.iie.org/research-initiatives/project-atlas/explore-global-data/>

⁴ jw.

Najpopularniejsze kierunki studiów w Polsce

W odpowiedzi na wyzwania współczesnego i przyszłego świata polskie uczelnie wyższe dostosowują ofertę edukacyjną do zmieniającej się rzeczywistości. W efekcie na akademickiej mapie Polski znajdziemy nowe kierunki, takie jak:

sztuczna inteligencja

nanoinżynieria

energetyka jądrowa
i wodorowa

Nowe kierunki studiów, które są odpowiedzią na potrzeby nowoczesnej gospodarki, stanowią szansę dla młodych ludzi nie tylko na ciekawą edukację i życie akademickie, ale przede wszystkim na bezpieczną przyszłość zawodową. Jednym z priorytetów systemu jest także wspieranie akademickości w mniejszych miejscowościach i zapewnienie młodym ludziom równych możliwości rozwoju – niezależnie od miejsca zamieszkania.

Informatyka

najchętniej wybierany kierunek studiów

Najpopularniejszym kierunkiem studiów w Polsce niezmiennie od wielu lat pozostaje informatyka. Wielu młodych ludzi to właśnie w tym sektorze upatruje szansę na dynamiczny rozwój zawodowy i nie ma w tym nic dziwnego. Dyplom studiów informatycznych:

- otwiera drzwi do kariery na całym świecie,
- zapewnia jedno z najlepszych wynagrodzeń,
- daje dobre perspektywy zatrudnienia.

Znajomość zagadnień IT jest pożądana przez wielu pracodawców i chyba nie ma branży, w której nie znalazłby się etat dla informatyka (przynajmniej jednego).⁵

Branża IT wymieniana jest wśród tych, na które znaczny wpływ w przyszłości może mieć dynamiczny rozwój AI. Jego pokłosiem są redukcje zatrudnienia w firmach technologicznych i zapowiadane kolejne ograniczenia liczby pracowników w sektorze tech.

94%

specjalistów z branży IT wykorzystuje w pracy rozwiązania oparte na sztucznej inteligencji.

⁵ Ministerstwo Edukacji i Nauki | <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/informacja-o-wynikach-rekrutacji-na-studia-na-rok-akademicki-20222023-w-uczelniach-nadzorowanych-przez-ministra-edukacji-i-nauki>

W roku akademickim 2022/2023 na podium najpopularniejszych kierunków – podobnie jak w ubiegłych latach – znalazły się także psychologia i zarządzanie, notując duży wzrost liczby zgłoszeń kandydatów w porównaniu z poprzednim rokiem. Oba kierunki dają spore możliwości rozwoju i pozwalają na wykonywanie wielu zawodów.

psychologia

Ukończenie studiów psychologicznych otwiera drogę do pracy nie tylko w służbie zdrowia, ale także branży HR, marketingu i reklamie, sądownictwie i więziennictwie czy w sporcie i edukacji.

zarządzanie

Podobnie jest z zarządzaniem. Jako kierunek o charakterze interdyscyplinarnym umożliwia absolwentom spełnianie się zarówno w roli menedżerów, specjalistów ds. marketingu, ekspertów ds. HR czy analityków. Zarobki uzależnione są przede wszystkim od zajmowanego stanowiska. Średnie miesięczne wynagrodzenie absolwentów zarządzania wynosi 4500 zł brutto. Natomiast w drodze awansu możliwe jest podniesienie wynagrodzenia do ok. 9 tys. zł brutto.⁶

Najchętniej wybierane kierunki studiów

Najpopularniejsze kierunki studiów na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia i jednolitych studiach magisterskich według ogólnej liczby zgłoszeń kandydatów to:⁷

- **44 163** informatyka (w poprzednim roku akademickim – 36 026)
- **40 642** psychologia (w poprzednim roku akademickim – 35 264)
- **36 532** zarządzanie (w poprzednim roku akademickim – 29 272)
- **22 066** prawo (w poprzednim roku akademickim – 20 541)
- **21 017** kierunek lekarski – z wyłączeniem danych uczelni medycznych, nadzorowanych przez Ministra Zdrowia (w poprzednim roku akademickim – 21 620)

10 019

miejsc na uczelniach
medycznych

Medycyna i profesje z nią związane od zawsze znajdują się wysoko w rankingach tzw. zawodów przyszłości i ostatnio jeszcze zyskują. Zarówno w Stanach Zjednoczonych⁸, jak i w Wielkiej Brytanii⁹ medycyna i zawody pokrewne zajmują drugie miejsce pod względem największej liczby absolwentów. W Polsce liczby te są ograniczane ustawowym limitem przyjęć na kierunki lekarskie i lekarsko-dentystyczne.¹⁰ Niemniej w obecnym roku akademickim limit na uczelniach medycznych zwiększono o 215 nowych miejsc.¹¹

⁶ <https://www.gowork.pl/blog/24-praca-po-zarzadzaniu-zarobki-perspektywy-czy-warto/>

⁷ Ministerstwo Edukacji i Nauki, <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka>

⁸ <https://www.visualcapitalist.com/cp/charted-most-popular-u-s-undergraduate-degrees-2011-2021/>

⁹ <https://www.hesa.ac.uk/data-and-analysis/students>

¹⁰ Limit przyjęć na studia na kierunkach lekarskim i lekarsko-dentystycznym w roku akademickim 2023/2024 został określony w rozporządzeniu ministra zdrowia z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie limitu przyjęć na studia na kierunkach lekarskim i lekarsko-dentystycznym (Dz. U. poz. 1322). W ostatnich miesiącach, w związku z decyzjami Ministerstwa Edukacji i Nauki, kolejne uczelnie uzyskały pozwolenie na utworzenie jednolitych studiów magisterskich na kierunku lekarskim.

¹¹ <https://www.rynekzdrowia.pl/Nauka/Ministerstwo-Zdrowia-znow-zwieksza-limity-przyjec-na-studia-medyczne-Na-liscie-cztery-uczelnie,248495,9.html>

Decydując się na studia medyczne, wybieramy jeden z najbardziej stabilnych i perspektywicznych zawodów. Zapotrzebowanie na lekarzy, pielęgniarki i inne zawody medyczne nieustannie rośnie i nic nie zapowiada, by w najbliższym czasie miałyby to ulec zmianie. Starzejące się społeczeństwo, rozwój placówek opieki nad osobami starszymi czy wojna w Ukrainie – to zaledwie kilka czynników przekładających się na wciąż rosnący popyt na kadrę medyczną.

Przewiduje się, że w latach 2022–2032 całkowite zatrudnienie w Stanach Zjednoczonych w zawodach związanych z opieką zdrowotną będzie rosło znacznie szybciej (ok. 13%) niż średnia dla wszystkich innych zawodów. Każdego roku w tych zawodach będzie dostępnych średnio ok. 1,8 mln wolnych stanowisk ze względu na wzrost zatrudnienia i konieczność zastąpienia pracowników odchodzących z pracy (emerytury).¹³

Braki kadrowe dotyczą też Polski. Szacuje się, że w naszym kraju brakuje ok. 50 tys. lekarzy.¹⁴ W systemie ochrony zdrowia za mało jest też młodych pielęgniarek, by mogły zapełnić lukę po odchodzących na emeryturę.¹⁵

Według statystyk osoby z wykształceniem medycznym zazwyczaj znajdują pracę w ciągu:

6 miesięcy

od zakończenia studiów.¹²

Najbardziej obleganym kierunkiem w roku akademickim 2022/2023 okazała się koreanistyka. Tutaj prawie 26 kandydatów ubiegało się o jedno miejsce.

Tabela 1. Najpopularniejsze kierunki na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia i jednolitych magisterskich według liczby zgłoszeń kandydatów na jedno miejsce w roku akademickim 2022/2023

Najbardziej oblegane kierunki	Liczba osób na jedno miejsce
Koreanistyka	25,4
Informatyka społeczna	24,8
Orientalistyka-koreanistyka	24
Zielone technologie	22
Filologia koreańska	17,7

Źródło: Ministerstwo Edukacji i Nauki, <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka>

Najpopularniejsze kierunki studiów za granicą

Na przełomie 2022 i 2023 roku amerykański University of the Potomac przeanalizował wyniki wyszukiwarki Google pod kątem 181 kierunków studiów na całym świecie. Najczęściej wyszukiwanym okazało się pielęgniarstwo. Zaraz za nim miejsca na podium zajęły studia z zakresu administracji, biznesu i prawa. Z kolei Polacy skupili się przede wszystkim na inżynierii i branży IT. Informatyka pozostaje też bezapelacyjnie najczęściej wyszukiwanym kierunkiem w Stanach Zjednoczonych, Izraelu, Jamajce, Grecji czy w Belgii.¹⁶ Dużym zainteresowaniem cieszyły się także kierunki związane z edukacją. Natomiast kandydaci na studia z Wielkiej Brytanii szukali najczęściej informacji o psychologii.

¹² <https://www.thecompleteuniversityguide.co.uk/student-advice/where-to-study/top-universities-for-employability>

¹³ <https://www.bls.gov/ooh/healthcare/home.htm>

¹⁴ <https://www.rynekzdrowia.pl/Finanse-i-zarzadzanie/Problemy-kadrowe-wsrod-lekarzy-i-pielegniarek-30-proc-przyszlych-medykow-rozwaza-emigracje,241125,1.html>

¹⁵ <https://www.rynekzdrowia.pl/Polityka-zdrowotna/Dane-pokazuja-jak-bardzo-brakuje-lekarzy-i-pielegniarek-Wyjsciem-w-przyszlosci-import-kadr,249963,14.html>

¹⁶ <https://potomac.edu/the-most-popular-degrees-in-us-and-worldwide/>

Kierunki popularne w USA

Zgodnie z danymi National Center for Educational Statistics najpopularniejszym kierunkiem studiów w USA pozostaje biznes, który od kilkudziesięciu lat utrzymuje się na szczycie listy.¹⁷ Drugie miejsce według liczby uzyskanych dyplomów zajmują kierunki medyczne. Co warto podkreślić, nigdy nie były one bardziej popularne niż obecnie. W ciągu ostatniej dekady liczba absolwentów medycyny niemal się podwoiła.

1

Biznes

2

Kierunki
medyczne

Tabela 2. USA – najpopularniejsze kierunki studiów według liczby uzyskanych dyplomów | 2022–2023

TOP 10	Obszar studiów	Liczba uzyskanych dyplomów	Wzrost 2021–2023	Średnie roczne wynagrodzenie w dolarach amerykańskich	Średnie miesięczne wynagrodzenie w dolarach amerykańskich	Średnie roczne wynagrodzenie w złotych	Średnie miesięczne wynagrodzenie złotych
1	Biznes	387 851	9%	65 000	5417	273 000	22 750
2	Zawody medyczne	257 282	6%	63 000	5250	264 600	22 050
3	Nauki społeczne i historia	161 164	7%	64 000	5333	268 800	22 400
4	Inżynieria	128 332	4%	93 000	7750	390 600	32 550
5	Biologia	126 590	9%	65 000	5417	273 000	22 750
6	Psychologia	119 968	6%	50 000	4167	210 000	17 500
7	Informatyka	97 047	21%	85 000	7083	357 000	29 750
8	Kierunki artystyczne	92 332	6%	42 000	3500	176 400	14 700
9	Komunikacja/dziennikarstwo	91 752	6%	54 000	4500	226 800	18 900
10	Edukacja	85 057	5%	48 000	4000	201 600	16 800

Źródło: <https://www.collegetransitions.com/blog/most-popular-college-majors/>

¹⁷ USA National Center for Educational Statistics <https://www.collegetransitions.com/blog/most-popular-college-majors/>

Kierunki popularne w Wielkiej Brytanii

W Wielkiej Brytanii każdego roku studia wyższe kończy ponad 800 tys. studentów i absolwentów studiów podyplomowych.¹⁸ Jest to liczba osób kończących studia z sukcesem i nie uwzględnia osób, które przerwały edukację.

Osoby z takim wykształceniem mogą liczyć na średnią płacę na poziomie 43 tys. funtów rocznie (czyli ok. 230 tys. zł).

Ex aequo na drugim miejscu znajdują się:

- informatyka oraz medycyna,
- biomedycyna i pielęgniarstwo.

Oba obszary gwarantują brak problemów z zatrudnieniem.

Tabela 3. Wielka Brytania – najpopularniejsze kierunki studiów według liczby absolwentów | 2022

TOP 10	Kierunek	Liczba absolwentów
1	Biznes i zarządzanie	175 670
2	Studia medyczne/ powiązane z medycyną	99 570
3	Nauki społeczne	92 560
4	Projektowanie i kierunki artystyczne	65 380
5	Edukacja	65 355
6	Inżynieria i technologia	60 345
7	Prawo	48 790
8	Nauki biologiczne i związane ze sportem	36 175
9	Przetwarzanie danych	50 465
10	Psychologia	40 810

Źródło: <https://www.collegetransitions.com/blog/most-popular-college-majors/>

¹⁸HESA: Higher Education Student Statistics: UK | <https://www.hesa.ac.uk/data-and-analysis/students>

Trendy na rynku pracy – Polska i świat

Trendy na rynku pracy – Polska i świat

Najlepiej opłacane zawody w Polsce

Rozpoczęta w lutym 2022 roku rosyjska agresja na Ukrainę wpłynęła negatywnie na rynek pracy. Chociaż w 2023 roku wciąż obserwujemy pewne osłabienie i zmniejszenie zapotrzebowania na pracowników ze względu na wcześniejsze braki, eksperci nie przewidują znacznego wzrostu bezrobocia.

Barometr Zawodów 2023¹⁹ wskazuje, że liczba zawodów deficytowych nieznacznie zmniejszy się w skali naszego kraju. Dobrą wiadomością jest fakt, że nie ma zawodów nadwyżkowych, a zapotrzebowanie na pracowników będzie się stabilizować.

Informacje o zawodach deficytowych mogą być przydatną wskazówką dla osób rozpoczynających kształcenie i w pewien sposób mogą warunkować wybór ścieżki zawodowej. Jednak nie tylko perspektywy znalezienia zatrudnienia są istotne. Kolejnym czynnikiem mającym ogromny wpływ na decyzję o wyborze danego kierunku są także zarobki oferowane w danej branży.

Badanie Barometr Zawodów 2023 wskazuje, że rynek pracy potrzebuje przede wszystkim:

- pracowników budowlanych,
- kierowców ciężarówek,
- ratowników medycznych,
- lekarzy,
- pielęgniarek,
- położnych,
- nauczycieli.

Według Salary Explorer, który w swoim zestawieniu bierze pod uwagę różne zawody i stanowiska, nie koncentrując się na konkretnych branżach, do najlepiej opłacanych zawodów należą chirurg, sędzia i prawnik. Zaraz za podium usytuował się menedżer w banku.²⁰

Tabela 4. Najlepiej płatne zawody w Polsce według Salary Explorer | 2023

TOP 10	Profesja	Miesięczne wynagrodzenie w złotych
1	Chirurg	28 100
2	Sędzia	23 600
3	Prawnik	19 100
4	Menedżer banku	18 000
5	Prezes	16 900
6	Dyrektor finansowy	15 800
7	Ortodonta	15 200
8	Profesor	13 500
9	Pilot	11 300
10	Dyrektor ds. marketingu	10 100

Źródło: Salary Explorer | <https://www.salaryexplorer.com/best-paying-jobs-poland-c173>

¹⁹ Barometr Zawodów 2023 | https://barometrzasowowow.pl/forecast-card-zip/2023/report_pl/raport_ogolnopolski_2023.pdf

²⁰ Salary Explorer | <https://www.salaryexplorer.com/best-paying-jobs-poland-c173>

Według danych GUS średnie wynagrodzenie w danej branży w 2022 roku wynosiło od ok. 4128 zł brutto w sektorze zakwaterowania i gastronomii do ponad 11,1 tys. zł w górnictwie i wydobywaniu, które to branże pod kątem zarobków przewyższają pensje w IT.²¹

4128 zł

zakwaterowanie i gastronomia

11 100 zł

górnictwo i wydobywanie

Tabela 5. GUS – przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej według sekcji PKD | 2022

TOP 10	Profesja	Miesięczne wynagrodzenie w złotych
1	Górnictwo i wydobywanie	11 100
2	Informacja i komunikacja	10 970
3	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	10 030
4	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	9580
5	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8060
6	Administracja publiczna i obrona narodowa	7580
7	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6770
8	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6590
9	Obsługa rynku nieruchomości	6020
10	Przetwórstwo przemysłowe	6010

Źródło: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy/przecietne-zatrudnienie-i-wynagrodzenie-w-gospodarce-narodowej-w-2022-r-dane-wstepne,18,5.html>

Najlepiej opłacane zawody na świecie

USA

W Stanach Zjednoczonych zdecydowanie przeważają profesje medyczne – zajmują 9 pierwszych miejsc na liście 10 najbardziej intratnych zawodów. Przeciętne miesięczne zarobki wielu lekarskich specjalizacji to ok. 17 tys. dolarów (ponad 70 tys. zł).²²

²¹ GUS | <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy/przecietne-zatrudnienie-i-wynagrodzenie-w-gospodarce-narodowej-w-2022-r-dane-wstepne,18,5.html>

²² U.S. News | <https://money.usnews.com/careers/best-jobs/rankings/best-paying-jobs>

Tabela 6. Najlepiej płatne zawody w USA z listy Best Jobs 2023 U.S. News

TOP 10	Profesja (2023)	Roczne wynagrodzenie w dolarach amerykańskich	Miesięczne wynagrodzenie w dolarach amerykańskich	Roczne wynagrodzenie w złotych	Miesięczne wynagrodzenie w złotych
1	Anestezjolog	208 000	17 333	873 600	72 800
2	Chirurg szczękowy	208 000	17 333	873 600	72 800
3	Ginekolog	208 000	17 333	873 600	72 800
4	Chirurg	208 000	17 333	873 600	72 800
5	Ortodonta	208 000	17 333	873 600	72 800
6	Lekarz ogólny	208 000	17 333	873 600	72 800
7	Psychiatra	208 000	17 333	873 600	72 800
8	Pielęgniarka anestezjologiczna	195 610	16 301	873 600	68 464
9	Pediatra	170 480	14 207	716 016	59 668
10	Pilot	134 630	11 219	565 446	47 121

Źródło: <https://money.usnews.com/careers/best-jobs/rankings/best-paying-jobs>

Świat

W ujęciu globalnym zawody medyczne nie trafiły do TOP 10. Na liście najbardziej intratnych profesji znalazły się przede wszystkim zawody z zakresu biznesu oraz IT.

Tabela 7. Najlepiej opłacane zawody świata | 2023

TOP 10	Zawód	Roczne zarobki w dolarach amerykańskich	Miesięczne zarobki w dolarach amerykańskich	Roczne zarobki w złotych	Miesięczne zarobki w złotych
1	Chief executive officer (CEO)	192 000	16 000	844 800	67 200
2	Inżynier uczenia maszynowego (Machine Learning Engineer)	141 000	11 750	620 400	49 350
3	Menedżer bezpieczeństwa systemów informacyjnych	133 000	11 083	585 200	46 550
4	Solutions architect	129 000	10 750	567 600	45 150
5	Senior software engineer	126 000	10 500	554 400	44 100
6	Engineering manager	124 000	10 333	545 600	43 400
7	Data scientist	122 000	10 167	536 800	42 700
8	Bankier inwestycyjny	104 000	8667	457 600	36 400
9	IT Manager	96 000	8000	422 400	33 600
10	Analityk finansowy	63 000	5250	277 200	22 050

Źródło: <https://www.kanan.co/blog/highest-paying-jobs-in-the-world/>

Raport „Jobs on the Rise” prezentuje analizę danych serwisu LinkedIn, przedstawiając stanowiska, które odnotowały najwyższy wzrost popytu od 1 stycznia 2018 roku do 31 lipca 2022 roku w 28 krajach obu Ameryk, Azji, Europy, Bliskiego Wschodu i Afryki.

- Technologia w dalszym ciągu jest najszybciej rozwijającą się dziedziną, co jest zgodne z trendami sprzed pandemii.
- W każdym z 28 krajów branża technologiczna była obecna wśród 10 najszybciej rozwijających się zajęć zarobkowych.
- Technologia w każdym z analizowanych krajów znalazła się wśród 10 najszybciej rosnących pod względem zatrudnienia branż.
- Wysoko w zestawieniu znajdują się także obszary biznesowe, w tym zarządzanie zadowoleniem klientów, rozwój sprzedaży i rozwój biznesu.
- Zwiększone zapotrzebowanie, szczególnie w Europie, występuje również na specjalistów z zakresu zrównoważonego rozwoju.²³

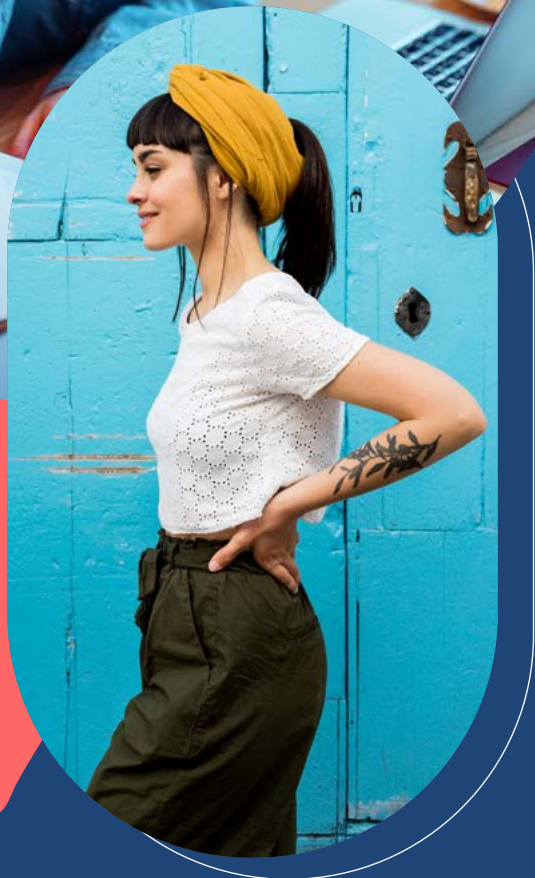
Tabela 8. Stanowiska o najwyższym wskaźniku wzrostu dla USA i Wielkiej Brytanii według LinkedIn | 2023

TOP 10	USA	Wielka Brytania
1	Chief revenue officer	Customer success consultant
2	Human resources analytics manager	Menedżer ds. zrównoważonego rozwoju
3	Diversity and inclusion (D&I) manager	Product operations manager
4	Kierowca ciężarówki	Sales development representative
5	Menedżer ds. zarządzania doświadczeniem pracowników	Chief revenue officer
6	Specjalista ds. sprzedaży	Enterprise account executive
7	Advanced practice provider	Growth marketing manager
8	Growth marketing manager	Cloud engineer
9	Data governance manager	Business development representative
10	Specjalista ds. pozyskiwania funduszy	Chief people officer

Źródło: USA | <https://www.linkedin.com/pulse/linkedin-jobs-rise-2023-25-us-roles-growing-demand-linkedin-news/>

Wielka Brytania | <https://www.linkedin.com/pulse/linkedin-jobs-rise-2023-25-uk-roles-growing-demand-linkedin-news-uk/>

²³ LinkedIn | <https://www.linkedin.com/business/talent/blog/talent-acquisition/fastest-growing-jobs-2023>

Najlepsze
uczelnie
w Polsce

Najlepsze uczelnie w Polsce

Najpopularniejsze uczelnie

W roku akademickim 2022/2023 najwięcej kandydatów na jedno miejsce na studia stacjonarne pierwszego stopnia i jednolite studia magisterskie miały:

7,9

Politechnika Warszawska

6,9

Politechnika Gdańska

6,8

Politechnika Poznańska

Tabela 9. Polskie uczelnie najczęściej wybierane przez kandydatów na stacjonarne studia pierwszego stopnia i jednolite studia magisterskie | Ministerstwo Edukacji i Nauki | nabór 2022/2023

Uczelnia	Liczba kandydatów na 1 miejsce
Politechnika Warszawska	7,9
Politechnika Gdańska	6,8
Politechnika Poznańska	6,8
Politechnika Łódzka	5,5
Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie	5,3
Uniwersytet Wrocławski	5,0
Uniwersytet Warszawski	4,9
Uniwersytet Gdański	4,8
Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu	4,6
Krakowska Wyższa Szkoła Promocji Zdrowia w Krakowie	4,6

Źródło: Ministerstwo Edukacji i Nauki

Biorąc pod uwagę ogólną liczbę kandydatów na studia stacjonarne pierwszego stopnia i jednolite studia magisterskie, najwięcej zgłoszeń w swoich kategoriach odnotowały:

48 011

Politechnika Warszawska

45 234

Uniwersytet Warszawski

27 515

Akademia Górniczo-Hutnicza
im. Stanisława Staszica
w Krakowie

1576

Akademia Nauk Stosowanych
w Tarnowie

Tabela 10. Uczelnie publiczne najczęściej wybierane przez kandydatów – według ogólnej liczby zgłoszeń kandydatów na studia stacjonarne pierwszego stopnia i jednolite studia magisterskie | Ministerstwo Edukacji i Nauki | nabór 2022/2023

spośród uniwersytetów:	liczba zgłoszeń
Uniwersytet Warszawski	45 234
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	37 438
spośród politechnik:	liczba zgłoszeń
Politechnika Warszawska	48 011
Politechnika Gdańska	27 554
spośród akademii:	liczba zgłoszeń
Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie	27 515
Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie	3379
spośród publicznych uczelni zawodowych:	liczba zgłoszeń
Akademia Nauk Stosowanych w Tarnowie	1576
Akademia Białka Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II	1327

Źródło: Ministerstwo Edukacji i Nauki

Najchętniej wybieranymi uczelniami niepublicznymi przez kandydatów na studia stacjonarne pierwszego stopnia i jednolite studia magisterskie były:

- Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu (6836),
- Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie (6475),
- SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny z siedzibą w Warszawie (5856),
- Wyższa Szkoła Bankowa z siedzibą w Gdańsku (4352),
- Akademia Finansów i Biznesu Vistula (4214).

Kandydaci na studia niestacjonarne najchętniej wybierali:

- Collegium Humanum – Szkołę Główną Menedżerską (7640),
- Wyższą Szkołę Bankową w Poznaniu (7605),
- Wyższą Szkołę Bankową z siedzibą w Gdańsku (5532),
- Wyższą Szkołę Bankową we Wrocławiu (5165),
- Akademię Humanistyczno-Ekonomiczną w Warszawie (4595).²⁴

Najlepsze uczelnie

Obok popularności przy wyborze przyszłej uczelni liczą się także kryteria jakościowe, takie jak:

- kadra,
- potencjał naukowy,
- prestiż,
- umiędzynarodowienie,
- innowacyjność,
- szanse na rynku pracy.

W tym zakresie absolwentom szkół średnich, którzy szukają studiów w Polsce, pomoże Ranking Perspektyw. Przy wyłanianiu najlepszych uczelni uwzględnia on 30 wskaźników zgrupowanych według siedmiu kryteriów:

- prestiż,
- absolwenci na rynku,
- praca,
- potencjał naukowy,
- innowacyjność,
- efektywność naukowa,
- warunki kształcenia i umiędzynarodowienie.

W obecnym, XXIV Rankingu szkół wyższych Perspektywy 2023 pierwsze miejsce zajęły ex aequo:

Uniwersytet Jagielloński

Uniwersytet Warszawski

Najlepszą uczelnią niepubliczną została **Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie**.

²⁴ Ministerstwo Edukacji i Nauki, <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/informacja-o-wynikach-rekrutacji-na-studia-na-rok-akademicki-20222023-w-uczelniach-nadzorowanych-przez-ministra-edukacji-i-nauki>

Tabela 11. Ranking najlepszych uczelni w Polsce | Perspektywy 2023

miejsce 2023	Nazwa uczelni	2022	2021	2020	WSK	Finansowanie
1=	Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	2	1	1	100	Publiczne
1=	Uniwersytet Warszawski	1	2	2	99,6	Publiczne
3	Politechnika Warszawska	3	3	3	88,0	Publiczne
4=	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	4	4	5	83,6	Publiczne
4=	Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie	4	5	4	83,1	Publiczne
6	Politechnika Gdańska	6	6	8	80,9	Publiczne
7	Warszawski Uniwersytet Medyczny	12	10	12	75,2	Publiczne
8	Politechnika Wrocławska	7	6	6	74,2	Publiczne
9=	Gdański Uniwersytet Medyczny	7	8	6	73,5	Publiczne
9=	Politechnika Łódzka	10	8	8	73,0	Publiczne
11	Uniwersytet Medyczny w Łodzi	9	11	14	72,5	Publiczne
12=	Politechnika Poznańska	23	19	14	71,3	Publiczne
12=	Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie	16	13	10	71,2	Publiczne
12=	Politechnika Śląska	13	13	15	70,9	Publiczne
12=	Szkoła Główna Handlowa w Warszawie	13	11	15	70,8	Publiczne
16=	Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu	16	17	21	70,4	Publiczne
16=	Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu	20	19	12	70,2	Publiczne
16=	Uniwersytet Gdański	16	23	28	70,1	Publiczne
16=	Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie	16	13	15	69,9	Prywatne
19	Uniwersytet Wrocławski	10	13	10	69,4	Publiczne
20=	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	13	17	15	68,8	Publiczne
20=	Uniwersytet Medyczny w Białymstoku	21	21	23	68,4	Publiczne
23	Uniwersytet Medyczny w Lublinie	21	21	15	67,5	Publiczne
24	Uniwersytet Opolski	30	38	40	64,0	Publiczne
25=	Politechnika Lubelska	32	27	31	62,4	Publiczne
25=	SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny w Warszawie	30	27	30	62,3	Prywatne
25=	Uniwersytet Łódzki	23	23	15	62,0	Publiczne
25=	Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki	32	36	40	61,9	Publiczne
29	Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej	32	35	42	61,8	Prywatne
30=	Uniwersytet Śląski w Katowicach	27	29	31	61,0	Publiczne

Źródło: Perspektywy <https://2023.ranking.perspektywy.pl/ranking/ranking-uczelni-akademickich>

Tabela 12. Ranking najlepszych uczelni niepublicznych w Polsce | Perspektywy 2023

Nazwa uczelni	2023 niepubliczne	2022 niepubliczne	2023 ogólne	2022 ogólne
Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie	1	1	16	16
SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny w Warszawie	2	2	25	30
Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej	3	3	29	32
Uczelnia Łazarskiego w Warszawie	4	4	35	40
Akademia Finansów i Biznesu Vistula	5	5	42	52–60
Polsko-Japońska Akademia Technik Komputerowych w Warszawie	6	6	45	45
Collegium Civitas w Warszawie	7	8	54–61	52–60
Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie	8	6	41	37
Akademia Jagiellońska w Toruniu	9	90+	-	-
Uniwersytet Dolnośląski DSW we Wrocławiu	10	9	71–82	71–80

Źródło: Perspektywy <https://2023.ranking.perspektywy.pl/ranking/ranking-uczelni-niepublicznych>

Koszty utrzymania w Polsce

Koszty utrzymania w Polsce

Koszty utrzymania polskiego żaka od lat rosną. Aby móc się utrzymać, statystyczny polski student musi wydać

ok. 3800 zł miesięcznie

To o 600 zł więcej niż przed rokiem i prawie dwukrotnie więcej niż pięć lat temu.

Mocno w górę szybują ceny żywności i najmu studenckiego. Jak wyliczyli autorzy raportu „Portfel studenta 2023”, za pokój lub mieszkanie trzeba zapłacić średnio 1350 zł miesięcznie. Do podstawowych wydatków dochodzą koszty żywności (601,25 zł) czy chociażby chesne (600 zł).²⁵

Średnie miesięczne wydatki w oparciu o wyliczenia poprzednich edycji raportu „Portfel studenta”

Dane na wykresie podane w zł

Źródło: Warszawski Instytut Bankowości | <https://www.wib.org.pl/portfel-studenta-2023-studenci-wydaja-z-koniecznosci-oszczedzaja-z-rozsadku/>

Tabela 13. Ceny miejsc w akademikach | rok akademicki 2023/2024

Miasto	Uczelnia	Cena
Gdańsk	Uniwersytet Gdański	590 zł – najtańsze miejsce – pokój wieloosobowy (vs 460 zł w 2022 r.) 800 zł – najdroższy – pokój jednoosobowy (vs 734 zł w 2022 r.)
	Politechnika Gdańska	390 zł – najtańsze miejsce – pokój wieloosobowy (vs 360 zł w 2022 r.) 650 zł – najdroższy – jednoosobowy pokój (vs 618 zł w 2022 r.)
Kraków	Uniwersytet Pedagogiczny	450 zł – najtańsze miejsce – pokój wieloosobowy 1000 zł – najdroższy – pokój jednoosobowy
	Uniwersytet Ekonomiczny	480 zł – najtańsze miejsce – pokój wieloosobowy (vs 415 zł w 2022 r.) 1500 zł – najdroższy – pokój jednoosobowy
Poznań	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza	580 zł – najtańsze miejsce – pokój wieloosobowy 1195 zł – najdroższy – pokój jednoosobowy
	Akademia Wychowania Fizycznego	450 zł – najtańsze miejsce – pokój wieloosobowy 1000 zł – najdroższy – pokój jednoosobowy
Warszawa	Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego (SGGW)	510 zł – najtańsze miejsce – pokój wieloosobowy 950 zł – najdroższy – pokój jednoosobowy
	Uniwersytet Warszawski	529 zł – najtańsze miejsce – pokój wieloosobowy 950 zł – najdroższy – pokój jednoosobowy

Źródło: <https://edukacja.dziennik.pl/aktualnosci/artykuly/9308996,duze-podwyzki-dla-studentow-w-ktorym-miescie-najmocniej-odczuja-wzros.html>

²⁵ <https://www.wib.org.pl/portfel-studenta-2023-studenci-wydaja-z-koniecznosci-oszczedzaja-z-rozsadku/>

Droższą alternatywą dla uczelnianych akademików są prywatne domy studenckie. Ich koszty bywają jednak wyższe od pokoi czy mieszkań na wynajem.

- W Warszawie za jednoosobowe studio o powierzchni 16 mkw. (pokój z aneksem kuchennym i łazienką z prysznicem) można zapłacić blisko 3 tys. zł miesięcznie (2530 zł plus tzw. opłata all inclusive, obejmująca m.in. koszt mediów czy ochrony).
- W Krakowie podobne miejsce (14–19 mkw., pokój economy, aneks plus łazienka z prysznicem) kosztuje 2–2,3 tys. zł z mediami.
- W Gdańsku natomiast przykładowy koszt zbliżonego rodzaju lokum (17 mkw., pokój, aneks, łazienka z prysznicem) wynosi 2050 zł miesięcznie (opłaty w cenie najmu).

Średnie koszty czesnego na niepublicznych uczelniach w obecnym roku akademickim wzrosły o 18%.

Koszty związane z życiem codziennym to jednak nie koniec wydatków studentów. Ci, którzy wybiorą prywatne uczelnie, w budżecie muszą także uwzględnić koszty czesnego. Opłaty za studia różnią się w zależności od wybranej uczelni i samego kierunku. W polskich prywatnych szkołach wyższych opłaty zaczynają się od 4600 zł za rok studiów.

Jeśli kandydat zdecyduje się jednak na rozpoczęcie nauki na prywatnej uczelni uznawanej za najlepszą w Polsce, czyli na „Kozłowski”, za rok edukacji będzie musiał zapłacić od 17 400 zł rocznie. Ze znacznie wyższymi kwotami muszą liczyć się absolwenci studiów pierwszego stopnia, którzy chcą kontynuować naukę w prywatnej placówce.

Tabela 14. Koszt pierwszego roku na wybranych kierunkach, rok akademicki 2023/2024 | Porównanie cen na podstawie Warszawy, Krakowa, Łodzi

Kierunek	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
administracja	0–7400 zł	3 800–400 zł
architektura	0–13 080 zł	6200–13 080 zł
architektura wnętrz	0–18 000 zł	11 160–13 000 zł
bezpieczeństwo wewnętrzne	0–8400 zł	3840–6000 zł
budownictwo	0–8 600 zł	5000–8400 zł
dietetyka	0–7400 zł	4400–7400 zł
ekonomia	0–17 400 zł	4000–15 200 zł
filologia angielska	0–7500 zł	4680–6900 zł
finanse i rachunkowość	0–17 400 zł	4100–15 200 zł
informatyka	0–20 000 zł	5000–15 000 zł
kierunek lekarski	0–70 000 zł	46 000–53 200 zł
kosmetologia	0–8200 zł	5000–8200 zł

Kierunek	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
logistyka	0–7200 zł	4100–7200 zł
mechanika i budowa maszyn	0–8520 zł	4500–7430 zł
mechatronika	0 zł	-
pedagogika	0–5400 zł	3380–5500 zł
pielęgniarstwo	0–8000 zł	-
położnictwo	0 zł	-
prawo	0–14 600 zł	4840–14 600 zł
psychologia	0–8200 zł	4900–11 500 zł
ratownictwo medyczne	0–7500 zł	4800–7500 zł
stosunki międzynarodowe	0–9000 zł	4000–8600 zł
zarządzanie	0–17 400 zł	4000–15 200 zł
zarządzanie i inżynieria produkcji	0–8520 zł	4600–7680 zł

Źródło: <https://www.otouczelnie.pl/arttykul/14082/11e-kosztuja-studia>

Tabela 15. Wysokość rocznego czesnego na wybranych uczelniach | rok akademicki 2023/2024

Uczelnia	I stopień – opłata roczna	II stopień – opłata roczna
Akademia Leona Koźmińskiego	17 400–21 000 zł w jęz. polskim 29 800–33 000 zł w jęz. angielskim	26 300–28 900 zł w jęz. polskim 29 800–33 400 zł w jęz. angielskim
SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny z siedzibą w Warszawie	10 800–18 150 zł w jęz. polskim 29 800–38 000 zł w jęz. angielskim	11 300–12 100 zł w jęz. polskim 29 800–38 000 zł w jęz. angielskim
Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej	4950–7940 zł	5940–8240 zł
Uczelnia Łazarskiego	7740–15 840 zł w jęz. polskim 20 800–28 000 zł w jęz. angielskim	12 240–19 200 zł w jęz. polskim 20 800–27 000 zł w jęz. angielskim
Akademia Finansów i Biznesu Vistula	5100–7900 zł w jęz. polskim 5100–7900 zł w jęz. angielskim	5100–7500 zł w jęz. polskim 5100–7500 zł w jęz. angielskim
Polsko-Japońska Akademia Technik Komputerowych w Warszawie	20 000 zł w jęz. polskim 24 000 zł w jęz. angielskim	23 000 zł w jęz. polskim 26 000 zł w jęz. angielskim
Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie	4600–13 300 zł	4600–7100 zł
Collegium Civitas w Warszawie	6260–12 600 zł	6260–12 600 zł
Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu	4450–9150 zł w jęz. polskim 4750–9950 zł w jęz. angielskim	4850–9700 zł w jęz. polskim 4950–7450 zł w jęz. angielskim
Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego	7400–10 400 zł	7400–10 400 zł

Źródło: strony WWW uczelni

Najlepsze
uczelnie
na świecie

Najlepsze uczelnie na świecie

W kategorii najlepszych szkół wyższych na świecie sytuacja nie zmienia się od lat. Najlepszymi uniwersytetami są uczelnie ze Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii.

Ranking szanghajski

Jednym z najbardziej znanych rankingów uczelni wyższych jest Lista szanghajska, która w ocenie uwzględnia takie dane, jak:

- liczba laureatów nagrody Nobla i medalu Fieldsa,
- najczęściej cytowane prace,
- artykuły opublikowane w „Nature” i „Science”, dane z baz Science Citation Index-Expanded i Social Science Citation Index (Clarivate Analytics).

Top 3 tegorocznej listy:

- Uniwersytet Harvarda,
- Uniwersytet Stanforda,
- Instytut Technologii w Massachusetts (MIT).

Tabela 16. Światowy ranking uczelni według Listy szanghajskiej | 2023

2023	2022	Uczelnia	Wynik
1	1	Uniwersytet Harvarda	100
2	2	Uniwersytet Stanforda	74,8
3	3	Instytut Technologii w Massachusetts (MIT)	69,1
4	4	Uniwersytet w Cambridge	67,9
5	5	Uniwersytet Kalifornijski w Berkeley	63,4
6	6	Uniwersytet Princeton	60,1
7	7	Uniwersytet Oksfordzki	59,5
8	8	Uniwersytet Columbia	59,5
9	9	Kalifornijski Instytut Techniczny (Caltech)	55,3
10	10	Uniwersytet Chicagowski	54,5

Źródło: <https://www.shanghairanking.com/rankings/arwu/2023>

Ranking Times Higher Education

Ranking Times Higher Education World University Rankings 2023 uwzględnia 1799 uniwersytetów z 104 krajów i regionów, co czyni go najbardziej wszechstronnym rankingiem uczelni wyższych. Wyniki opierają się na 13 wskaźnikach wydajności, które mierzą osiągnięcia instytucji w czterech obszarach:

- nauczanie,
- badania,
- transfer wiedzy,
- perspektywy międzynarodowe.

TOP 3 tego rankingu:

- Uniwersytet Oksfordzki
- Uniwersytet Harvarda
- Uniwersytet Stanforda

Tabela 17. Top 10 światowych uczelni według Times Higher Education World | 2023

Miejsce	Uczelnia/Państwo	Liczba studentów	Studenci zagraniczni
1	Uniwersytet Oksfordzki/Wielka Brytania	20 965	42%
2	Uniwersytet Harvarda/USA	21 887	25%
3	Uniwersytet w Cambridge/Wielka Brytania	20 185	39%
4	Uniwersytet Stanforda/USA	16 164	24%
5	Instytut Technologii w Massachusetts (MIT)/USA	11 415	33%
6	Kalifornijski Instytut Techniczny (Caltech)/USA	2237	34%
7	Uniwersytet Princeton/USA	8279	23%
8	Uniwersytet Kalifornijski w Berkeley/USA	40 921	24%
9	Uniwersytet Yale/USA	13 482	21%
10	Imperial College London/Wielka Brytania	18 545	61%

Źródło: <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2023/world-ranking>

Ranking QS

Ranking uczelni wyższych sporządza także organizacja Quacquarelli Symonds (QS). Pozycja danej placówki w tym zestawieniu zależy od takich czynników, jak:

- opinia wykładowców (40%),
- opinia pracodawców (10%),
- wykładowcy zagraniczni (5%),
- studenci zagraniczni (5%),
- stosunek liczby wykładowców do studentów (20%),
- publikacje naukowe (20%).

TOP 3 tego rankingu:

- Instytut Technologii w Massachusetts
- Uniwersytet w Cambridge
- Uniwersytet Stanforda

Tabela 18. Najlepsze uczelnie świata według „QS World University Rankings” | 2023

2023	2022	Uczelnia	Wynik
1	1	Instytut Technologii w Massachusetts (MIT)	100
2	3	Uniwersytet w Cambridge	98,8
3	3	Uniwersytet Stanforda	98,5
4	2	Uniwersytet Oksfordzki	98,4
5	5	Uniwersytet Harvarda	97,6
6	6	Kalifornijski Instytut Techniczny (Caltech)	97
6	7	Imperial College London	97
8	8	Kolegium Uniwersyteckie w Londynie (UCL)	95
9	8	Politechnika Federalna w Zurychu (ETH)	93,6
10	10	Uniwersytet Chicagowski	93,2

Źródło: <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2023>

**Koszty
studiowania
za granicą**

Koszty studiowania za granicą

W 2022 roku największą popularnością wśród polskich studentów cieszyły się studia w Holandii, którą wybrało 31% polskich absolwentów szkół wyższych chcących studiować za granicą.

Holandia
31%

polskich absolwentów
szkół wyższych zagranicą

Wielka Brytania
26%

polskich absolwentów
szkół wyższych zagranicą

Włochy
15%

polskich absolwentów szkół
wyższych zagranicą²⁶

Co ciekawe, jeszcze rok wcześniej znacznie chętniej wybierane były uczelnie brytyjskie. W 2021 roku aż 46% Polaków i Polek aplikujących na zagraniczne studia wybierało uczelnie na Wyspach. Jak się okazuje, Brexit i wzrost stawek za studiowanie zniechęciły zagranicznych studentów do brytyjskich szkół wyższych.

Tabela 19. Czesne/podstawowe opłaty w wybranych krajach EU | 2023

DANIA	<p>Bezpłatne dla studentów z krajów UE/EOG i Szwajcarii</p> <p>Średnie czesne dla studentów spoza UE: 27 250–72 677 zł/rok na studiach licencjackich i magisterskich</p>	<p>Średnie czesne dla studentów spoza UE:</p> <p>Uczelnie publiczne: 22 711–68 134 zł/rok</p> <p>Uczelnie prywatne dla studentów spoza UE: 45 423–163 523 zł/rok</p>
HOLANDIA	<p>Średnie czesne, studia licencjackie:</p> <p>Studenci z UE/EOG: 3179–22 711 zł/rok</p> <p>Studenci spoza UE/EOG: 27 250–90 846 zł/rok</p>	<p>Uczelnie publiczne: 22 711–68 134 zł/rok</p> <p>Uczelnie prywatne dla studentów spoza UE: 45 423–163 523 zł/rok</p>
FRANCJA	<p>Uczelnie publiczne, studenci z UE i spoza UE: 772–2952 zł/rok, w zależności od dyscypliny i poziomu studiów (licencjat, magister lub doktorat)</p>	<p>Uczelnie prywatne: 22 711–136 269 zł/rok studiów licencjackich, 68 134–158 981 zł/rok studiów magisterskich</p>
NIEMCY	<p>Uczelnie publiczne: bezpłatne dla wszystkich studentów bez względu na kraj pochodzenia (z wyjątkiem kraju związkowego Badenia-Wirtembergia – tam czesne w wysokości 13 626 zł/rok dla studentów spoza UE)</p>	<p>Uczelnie prywatne: 29 525–118 100 zł/rok studiów licencjackich 4542–181 692 zł/rok studiów magisterskich Wszyscy studenci zagraniczni muszą uiścić opłatę administracyjną w wysokości 420–150 zł/semestr</p>
WŁOCHY	<p>Czesne: 681–195 319 zł</p>	<p>Uczelnie publiczne: 0–22 711 zł/rok studiów licencjackich i magisterskich</p> <p>Uczelnie prywatne: 13 626–90 846 zł/rok za tytuł licencjata oraz 13 626–15 898 zł/rok za tytuł magistra</p>
WIELKA BRYTANIA	<p>Studenci krajowi: od 22 711 zł/rok, najczęściej jednak 36 338–204 404 zł/rok dla wszystkich studentów</p> <p>Stopnie biznesowe (zwłaszcza MBA) mogą kosztować ponad 227 115 zł rocznie</p>	<p>Uczelnie publiczne: 54 507–90 846 zł/rok, zarówno dla studentów z UE/EOG, jak i spoza UE/EOG</p> <p>Studenci zagraniczni: 31 796–181 692 zł/rok za tytuł licencjata na uczelniach publicznych i prywatnych</p>

Źródło: <https://www.mastersportal.com/articles/405/tuition-fees-at-universities-in-europe-in-2023-overview-and-comparison.html> | <https://www.mastersportal.com/articles/335/tuition-fees-for-a-bachelors-degree-in-europe-in-2023.html>

²⁶<https://www.pomaturze.pl/news/trendy+w-szkolnictwie>wyzszym+co+studiuja+polacy+za+granica/2170/>

Dania

W Danii znajduje się ponad 40 uczelni wyższych. Co roku studiuje na nich ponad 18 tys. studentów z całego świata. Obecnie edukacja uniwersytecka w Danii jest zwolniona z opłat dla wszystkich obywateli Unii Europejskiej. W przypadku pozostałych studentów czesne wynosi od 6 tys. do ponad 72 tys. zł za rok akademicki na studiach licencjackich i magisterskich.

Od września 2022 roku stoi jednak przed nim pewna przeszkoda – zmalała liczba kierunków prowadzonych w języku angielskim na rzecz języka duńskiego. Obecnie przy aplikowaniu na większość kierunków na duńskich uczelniach wymagana będzie znajomość języka narodowego.

Tabela 20. Najlepsze uczelnie duńskie | Academic Ranking of World Universities 2023

Pozycja światowa	Pozycja lokalna/krajowa	Nazwa uczelni
32	1	Uniwersytet w Kopenhadze
78	2	Uniwersytet w Aarhus
151–200	3	Uniwersytet Techniczny w Danii
301–400	4–5	Uniwersytet w Aalborgu
301–400	4–5	Uniwersytet Południowej Danii
701–800	6	Kopenhaska Szkoła Biznesowa

Źródło: <https://www.shanghairanking.com/rankings/arwu/2023>

Koszty życia w Kopenhadze są o 80% wyższe niż w Warszawie.

Rozwiązaniem, które pomaga pokryć wysokie koszty utrzymania, jest podjęcie pracy na miejscu, do czego studenci są zachęceni przez duńskie uczelnie. Wiele z nich oferuje też swoim studentom różnego rodzaju ulgi, takie jak zniżki na transport publiczny czy tanie posiłki w stołówkach studenckich. W Danii można również dostać dodatkowe wsparcie ze strony państwa, które wynosi ok. 4 tys. zł (brutto).

Tu jednak należy spełnić dodatkowe warunki:

- mieszkać nieprzerwanie w Danii przez 24 miesiące,
- pracować co najmniej 30 godzin tygodniowo, zanim podejmie się studia.

Tabela 21. Dodatkowe koszty, studia w Danii

Miejsce zakwaterowania	Kopenhaga	Aarhus	Aalborg	Odense
Miejsce w domu studenckim	1000–4000 zł	1550–2550 zł	1900–2880 zł	1370–2550 zł
Pokój prywatny	2550–3800 zł	1800–3800 zł	1560–2500 zł	1400–2200 zł
Kawalerka	5500–7800 zł	3250–5500 zł	2580–3550 zł	3500–4350 zł

Typ wydatku	Średni koszt/m-c
Książki i pomoce naukowe	120 zł
Internet (o ile nie jest zawarty w czynszu)	150 zł
Opłaty za telefon	90 zł
Komunikacja miejska	270 zł
Średnie wydatki na żywność	1500 zł

Francja

Francja jest obecnie czwartym najczęściej obieranym kierunkiem przez studentów na świecie. Każdego roku blisko 300 tys. żaków przyjeżdża do Francji wyłącznie w celu studiowania w tamtejszych szkołach. Studia we Francji można podzielić na kształcenie badawcze oraz zawodowe. Pierwsze skierowane jest do osób chcących kontynuować swoją karierę zawodową w obszarach akademickich. Natomiast kierunki, które kończą się uzyskaniem tytułu professionnel, są nastawione na zdobywanie wiedzy niezbędnej do wejścia na rynek pracy.

Absolwenci szkół średnich, którzy chcą studiować we Francji, mają do wyboru ponad 3 tys. uczelni publicznych, w tym kilka filii uczelni zagranicznych.

Tabela 22. Najlepsze uczelnie francuskie | Academic Ranking of World Universities 2023

Pozycja światowa	Pozycja lokalna/ krajowa	Nazwa uczelni
15	1	Uniwersytet Paryż-Saclay
41	2	Uniwersytet PSL
46	3	Uniwersytet Sorbona
69	4	Uniwersytet Paris Cité
101–150	5	Uniwersytet Grenoble Alpes
151–200	6–8	Uniwersytet w Aix-Marsylia
151–200	6–8	Uniwersytet w Montpellier
151–200	6–8	Uniwersytet w Strasburgu
201–300	9–12	Uniwersytet Claude'a Bernarda w Lyonie
201–300	9–12	Francuska Szkoła Wyższa (Ecole Normale Superieure) – Lyon

Źródło: <https://www.shanghairanking.com/rankings/arwu/2023>

Studiowanie we Francji nie należy do najdroższych na świecie. Uczelnie publiczne pobierają od studentów z Unii Europejskiej i spoza niej opłatę w wysokości od 770 do 2950 zł rocznie, w zależności od dyscypliny i poziomu studiów (licencjat, magister lub doktorat).

Uniwersytety prywatne pobierają roczne koszty czesnego w wysokości od:

- 22 690–136 156 zł/rok akademicki na studiach licencjackich,
- 6807–158 84 zł/rok akademicki na studiach magisterskich.²⁷

Tabela 23. Dodatkowe koszty, studia we Francji

Miejsce zakwaterowania	Paryż	Marsylia	Lyon	Bordeaux	Strasburg	Montpellier
Miejsce w domu studenckim	1814–2000 zł	1800–2000 zł	950–1890 zł	900–1910 zł	1000–2050 zł	890–1640 zł
Pokój prywatny	2940–4308 zł	1900–3200 zł	1600–3220 zł	1530–2900 zł	1930–4090 zł	1730–2400 zł
Kawalerka	4308–6122 zł	3100– 5900 zł	3443–6100 zł	3350–5780 zł	4100–5890 zł	3290–5200 zł

Typ wydatku	Średni koszt/m–c
Książki i pomoce naukowe	ok. 225 zł
Internet (o ile nie jest zawarty w czynszu)	130 zł
Opłaty za telefon	50 zł
Komunikacja miejska	150 zł

²⁷<https://www.pomaturze.pl/news/trendy+w+szkolnictwie+wyzszym+co+studia+polacy+za+granica/2170/>

Holandia

Holenderskie uczelnie proponują bogaty wybór kierunków studiów z wykładowym językiem angielskim, oferując stopnie naukowe w dwóch kategoriach: badawczych i zawodowych.

Po studiach uzyskuje się tytuł:

- bachelor w przypadku studiów licencjackich,
- master w przypadku studiów magisterskich.

Studenci z krajów należących do UE i EEA mogą liczyć na znacznie niższe opłaty za studia na uniwersytetach publicznych. Czesne na większości kierunków waha się w granicach 3176–9530 zł za rok akademicki.

Holenderskie uniwersytety prywatne mają wyższe czesne:

- 34 039–86 232 zł/rok akademicki za tytuł licencjata,
- 22 692–136 156 zł/rok akademicki za tytuł magistra.²⁸

Tabela 24. Najlepsze uczelnie holenderskie | Academic Ranking of World Universities 2023

Pozycja światowa	Pozycja lokalna/ krajowa	Nazwa uczelni
52	1	Uniwersytet w Utrechcie
76	2	Uniwersytet w Groningen
88	3	Uniwersytet Erazma w Rotterdamie
101–150	4–6	Uniwersytet w Lejdzie
101–150	4–6	Uniwersytet Radboud w Nijmegen
101–150	4–6	Uniwersytet w Amsterdamzie

Źródło: <https://www.shanghairanking.com/rankings/arwu/2023>

Poza jakością edukacji oraz szerokim wyborem kierunków zachętą do studiowania w Holandii są też stosunkowo niskie koszty utrzymania.

Tabela 25. Dodatkowe koszty, studia w Holandii

Miejsce zakwaterowania	Amsterdam	Rotterdam	Groningen	Utrecht	Nijmegen	Lejda/ Haga
Przez pośrednictwo uczelni	1454–4130 zł	2330–3560 zł	2310–3620 zł	1951–3522 zł	1820–2440 zł	1990–3901 zł
Pokój prywatny	2432–5909 zł	2100–3570 zł	1320–2090 zł	1700–2610 zł	1802–2230 zł	1580–2700 zł
Kawalerka	5442–8300 zł	3200–7900 zł	3000–6890 zł	3990–7100 zł	2900–6890 zł	3100–6600 zł

Typ wydatku	Średni koszt/m–c
Książki i pomoce naukowe	140–320 zł
Internet (o ile nie jest zawarty w czynszu)	136–220 zł
Opłaty za telefon	90–230 zł
Komunikacja miejska (Amsterdam)	170–320 zł

²⁸<https://www.bachelorsportal.com/articles/405/tuition-fees-at-universities-in-europe-in-2023-overview-and-comparison.html>

Niemcy

Zdobycie stopni licencjackich i magisterskich większości uczelni publicznych w Niemczech jest bezpłatne dla wszystkich studentów, niezależnie od kraju ich pochodzenia. Jedynym wyjątkiem są uczelnie w Badenii-Wirtembergii, gdzie pod koniec 2017 roku wprowadzono czesne w wysokości 13 615 zł za rok akademicki dla studentów spoza Unii Europejskiej.

Opłaty na niemieckich prywatnych uniwersytetach wynoszą:

- 29 500–118 tys. zł/rok akademicki na studiach licencjackich,
- 4538–181 540 zł/rok akademicki na studiach magisterskich.

453–1588 zł wynosi obowiązkowa opłata administracyjna za semestr dla wszystkich zagranicznych studentów.

Pokrywa ona koszt biletu komunikacji miejskiej i innych usług studenckich. Osoby, które potrzebują wizy, by studiować w Niemczech, zostaną poproszone o udowodnienie, że stać je na studia. Od stycznia 2020 roku trzeba wykazać, że dysponuje się środkami w wysokości co najmniej 46 456 zł²⁹.

Tabela 26. Najlepsze uczelnie niemieckie | Academic Ranking of World Universities 2023

Pozycja światowa	Pozycja lokalna/ krajowa	Nazwa uczelni
55	1	Uniwersytet w Heidelbergu
59	2	Uniwersytet Techniczny w Monachium
59	2	Uniwersytet w Monachium
67	4	Uniwersytet w Bonn
101–150	5	Uniwersytet we Fryburgu
151–200	6–9	Uniwersytet Goethego we Frankfurcie
151–200	6–9	Uniwersytet w Kolonii
151–200	6–9	Uniwersytet w Getyndze
151–200	6–9	Uniwersytet w Tybindze
201–300	10–19	Uniwersytet RWTH w Akwizgranie

Źródło: <https://www.shanghairanking.com/rankings/arwu/2023>

W Niemczech większość uczelni nie oferuje zakwaterowania swoim studentom. Muszą oni zorganizować sobie lokum na własną rękę. W niektórych miastach ceny w domach akademickich nieznacznie różnią się od wynajęcia samodzielnego pokoju w mieszkaniu prywatnym.

Tabela 27. Dodatkowe koszty, studia w Niemczech

Miejsce zakwaterowania	Monachium	Berlin	Kolonia	Hamburg	Lipsk
Miejsce w domu studenckim	od 1410 zł	od 1600 zł	od 1700 zł	od 1390 zł	2050–3400 zł
Pokój prywatny	2200–3300 zł	1510–1490 zł	2500–4999 zł	2210–3210 zł	od 1700 zł
Kawalerka	4020–4910 zł	2600–3920 zł	2800–4690 zł	2850–4700 zł	1475–1900 zł

Typ wydatku	Średni koszt/m–c
Książki i pomoce naukowe	102 zł
Opłaty za telefon i internet	140 zł
Komunikacja miejska	317 zł
Średnie wydatki na żywność	1020 zł

²⁹<https://www.bachelorsportal.com/articles/405/tuition-fees-at-universities-in-europe-in-2023-overview-and-comparison.html>

Wielka Brytania

System edukacji na Wyspach jest drugim najlepszym systemem szkolnictwa na świecie.

Edukacja wyższa jest dwustopniowa – dzieli się na:

- studia licencjackie, które trwają trzy–cztery lata,
- studia magisterskie, trwające od roku do dwóch lat.

Po wystąpieniu Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej studenci ze wspólnoty muszą liczyć się z dodatkowymi kosztami i ograniczeniami. Wcześniej mogli korzystać z rządowego kredytu studenckiego, który pokrywał koszty czesnego i był przyznawany na bardzo korzystnych warunkach.

Od ubiegłego roku akademickiego studenci z UE ponoszą
takie same opłaty jak inni studenci zagraniczni.

Studenci z zagranicy za studia w Wielkiej Brytanii zapłacą od 31 769 do 181 541 zł rocznie za tytuł licencjata zarówno na uniwersytetach publicznych, jak i prywatnych. W przypadku studiów magisterskich czesne waha się od 36 308 do 204 234 zł rocznie dla wszystkich studentów, niezależnie od ich narodowości. Na niektórych uniwersytetach stopnie biznesowe, zwłaszcza MBA, mogą kosztować ponad 222 692 zł rocznie.³⁰

Średni koszt utrzymania na Wyspach dla studenta zagranicznego wynosi ok. 64 tys. zł rocznie. Oczywiście kwota ta może znacznie się różnić w zależności od miasta. Na przykład życie w Londynie jest znacznie droższe niż w innym mieście, takim jak Liverpool czy Birmingham.³¹

Włochy

Kształcenie uniwersyteckie we Włoszech można podjąć na studiach licencjackich, magisterskich i doktoranckich. W kraju funkcjonuje ponad 90 uniwersytetów, z czego pierwsze miejsce w krajowym rankingu zajmuje Uniwersytet Sapienza w Rzymie. Włochy mają atrakcyjną ofertę akademicką, a opłaty za studia różnią się w zależności od uczelni. Na uniwersytetach publicznych roczne czesne zwykle kosztuje do 22 692 zł, zarówno w przypadku studiów licencjackich, jak i magisterskich, bywają też uczelnie bez czesnego.

Uniwersytety prywatne pobierają czesne, które zaczyna się od ok. 14 tys. zł:

- 13 615–90 770 zł/rok akademicki za tytuł licencjata,
- 3615–158 848 zł/rok akademicki za tytuł magistra.³²

Tabela 28. Najlepsze uczelnie włoskie | Academic Ranking of World Universities 2023

Pozycja światowa	Pozycja lokalna/ krajowa	Nazwa uczelni
101–150	1	Uniwersytet Sapienza w Rzymie
151–200	2–4	Uniwersytet w Mediolanie
151–200	2–4	Uniwersytet w Padwie
151–200	2–4	Uniwersytet w Pizie
201–300	5–8	Politechnika w Mediolanie
201–300	5–8	Uniwersytet w Bolonii
201–300	5–8	Uniwersytet w Neapolu Federico II
201–300	5–8	Uniwersytet w Turynie

Źródło: <https://www.shanghairanking.com/rankings/arwu/2023>

³⁰<https://www.bachelorsportal.com/articles/405/tuition-fees-at-universities-in-europe-in-2023-overview-and-comparison.html>

³¹ <https://www.studyin-uk.com/study-guide/how-much-does-it-cost-study-uk/>

³² <https://www.bachelorsportal.com/articles/405/tuition-fees-at-universities-in-europe-in-2023-overview-and-comparison.html>

Koszty utrzymania we Włoszech są nieco wyższe niż w Polsce. Student w Italii, w zależności od przyzwyczajeń i standardu życia, na samą żywność może wydać do 1200 zł miesięcznie.

Do tego należy doliczyć średnio 700 zł na dodatkowe opłaty, takie jak książki i pomoce naukowe, internet czy bilet na komunikację miejską. Natomiast koszty wynajmu mieszkania są zbliżone do polskich realiów, z tą różnicą, że wynajęcie prywatnego pokoju w mieszkaniu kosztuje podobnie jak miejsce w domu studenckim.

Tabela 29. Najlepsze uczelnie włoskie | Academic Ranking of World Universities 2023

Miejsce zakwaterowania	Rzym	Mediolan	Neapol	Turyń
Przez uniwersytet	od 2300 zł	1210 zł	-	1190–1610 zł
Pokój prywatny	1460 zł–2810 zł	1810 zł–2420 zł	1800–2400 zł	1190–1910 zł
Kawalerka	2710–3800 zł	2790–3800 zł	2614–3910 zł	1870–3420 zł

Typ wydatku	Średni koszt/m-c
Książki i pomoce naukowe	185–362 zł
Internet i telefon	130–240 zł
Komunikacja miejska	189–240 zł
Średnie wydatki na żywność w jednoosobowym gospodarstwie domowym	650–1200 zł

USA

System studiowania w Stanach Zjednoczonych dzieli się na dwa stopnie. Studia pierwszego stopnia mogą przybrać formę czteroletniego college'u, kończącego się tytułem bachelor (licencjat) albo dwuletniego community lub junior college, po którym student otrzymuje tytuł associate i jest on odpowiednikiem dwóch lat college'u. Studia drugiego stopnia trwają dwa lata i po ich zakończeniu otrzymuje się tytuł master (magister).

Tabela 30. Topowe uczelnie amerykańskie | 2023

Pozycja światowa	Nazwa uczelni	Pozycja lokalna/ krajowa	Wynik punktowy
1	Uniwersytet Harvardzki	1	100,0
2	Uniwersytet Stanforda	2	74,8
3	Instytut Technologii Massachusetts (MIT)	3	69,1
5	Uniwersytet Kalifornijski w Berkeley	4	63,4
6	Uniwersytet Princeton	5	60,1
8	Uniwersytet Columbia	6	55,3
9	Instytut Technologiczny w Kalifornii	7	54,5
10	Uniwersytet Chicagowski	8	53,8
11	Uniwersytet Yale	9	52,2
12	Uniwersytet Cornella	10	50,5
13	Uniwersytet Kalifornijski w Los Angeles	11	48,0
14	Uniwersytet Pensylwanii	12	47,7
16	Uniwersytet Jonhsa Hopkinsa	13	46,8
18	Uniwersytet Waszyngtoński	14	45,4
19	Uniwersytet Kalifornijski w San Diego	15	44,8
21	Uniwersytet Kalifornijski w San Francisco	16	44,0
25	Uniwersytet Waszyngtoński w St. Louis	17	39,0
26	Uniwersytet Michigan – Ann Arbor	18	37,8

Źródło: <https://www.shanghairanking.com/rankings/arwu/2023>

Amerykański system szkolnictwa wyższego uznawany jest za najlepszy na świecie. W parze z jakością uczelni idzie wysoka cena. Amerykańskie szkoły wyższe należą nie tylko do najlepszych na świecie, ale także do najdroższych. Czesne w USA może wahać się od 21 400 zł do prawie 400 tys. zł rocznie. Przy czym kwoty różnią się w zależności od tego, czy student jest mieszkańcem danego stanu czy nie.

Typowa czteroletnia uczelnia publiczna pobiera od studentów stanowych 43 700 zł rocznie, podczas gdy studenci spoza stanu muszą zapłacić 115 100 zł rocznie. Istnieją również prywatne uczelnie non-profit, które pobierają przeciętnie ok. 240 tys. zł rocznego czesnego (nie wliczając w to kosztów zamieszkania). Należą do nich uniwersytety takie, jak Harvard, Stanford czy Yale.

Na niektórych amerykańskich uczelniach działa koncepcja stypendiów „need blind”, która pozwala studiować niemal za darmo.

- Przy jego przyznawaniu bierze się pod uwagę wiedzę i osiągnięcia studenta, a nie jego sytuację finansową.
- Stypendiści mogą otrzymać pokrycie kosztów czesnego, zajęć dodatkowych, a także zakwaterowania czy żywienia.

Tego typu stypendia oferują: Uniwersytet Harvardzki, Uniwersytet Yale i MIT (Instytut Technologii Massachusetts).

Tabela 31. Koszt rocznego czesnego na topowych amerykańskich uczelniach | 2023

Miasto, stan	Cambridge, Massachusetts	Stanford, Kalifornia	Cambridge, Massachusetts	Berkeley, Kalifornia	Princeton, New Jersey	Nowy Jork, Nowy Jork	Pasadena, Kalifornia	Chicago, Illinois
Uczelnia	Harvard	Stanford	MIT	Berkeley	Princeton	Columbia	Caltech	Chicago
Roczne czesne	234 553 zł	266 804 zł	258 195 zł	140 777 zł	258 063 zł	145 358 zł	262 801 zł	275 780 zł

Źródło: strony WWW uczelni

Także koszty zakwaterowania w Stanach znacząco obciążają budżet żaka. Przeciętne mieszkanie z jedną sypialnią zlokalizowane w mieście to koszt sięgający nawet 14 980 zł miesięcznie.

- W ramach oszczędności studenci mogą zdecydować się na zakwaterowanie na terenie kampusu, choć ceny pokoi w akademikach również nie należą do najniższych.
- Wynajem pokoju w domu studenckim kosztuje od 22 684 do 34 670 zł za dwa semestry, włączając wszystkie opłaty za media.

Mieszkanie i czesne to nie koniec wydatków. Do rachunku trzeba doliczyć koszty:

- internetu – 150–270 zł miesięcznie,
- benzyny – ok. 4,70 zł za litr,
- miesięcznego biletu na transport publiczny – 214–260 zł (w niektórych stanach obowiązują zniżki),
- książek i materiałów akademickich – ok. 5 tys. zł rocznie.

Znacznym obciążeniem portfela są również opłaty dodatkowe i za ubezpieczenie zdrowotne. Obowiązkowa jest też wiza studencka, która umożliwia studiowanie w USA.

Wiza F1, najpopularniejsza wśród studentów, kosztuje

2200 zł.

Przy szacowaniu wydatków za studia w USA warto też wiedzieć, że miasta uniwersyteckie w środkowo-zachodnim regionie Stanów Zjednoczonych mają niższe koszty utrzymania, podczas gdy na wschodzie i północnym wschodzie są one droższe.

Medycyna

Medycyna

Każdego roku miliony absolwentów szkół średnich, stojąc w obliczu wyboru kierunku z perspektywami, decydują się aplikować na studia medyczne. Mimo że studia te są jednymi z najdroższych na świecie, zwrot z tej inwestycji jest pewny i dość szybki.

- Dyplom z medycyny daje nie tylko prestiż, ale i szansę na dobrze płatną pracę oraz stabilne zatrudnienie.
- Według statystyk osoby z wykształceniem medycznym zazwyczaj znajdują pracę w ciągu sześciu miesięcy od zakończenia studiów.³³
- Wykształcenie medyczne umożliwia zatrudnienie na całym świecie, pod warunkiem znajomości języka angielskiego i najlepiej jeszcze języka lokalnego.

Kierunki medyczne oferują obecnie szeroki wybór specjalizacji oraz możliwość podjęcia różnorodnych zajęć pokrewnych. Absolwenci mogą wybierać między podjęciem pracy w szpitalach, placówkach opieki zdrowotnej, laboratoriach badawczych, a także w innych sektorach. Niektórzy z nich zajmują się zarządzaniem kosztami opieki zdrowotnej w sektorach publicznych, biorą udział w procesach prawnych dotyczących weryfikacji błędów medycznych i obrony praw pacjentów.³⁴

Przyszłość medycyny wiąże się również z zaangażowaniem w nowoczesne technologie. Obecnie wiele procedur medycznych wykorzystuje innowacyjne urządzenia, takie jak protezy czy wszczepiane aparaty. W przyszłości możemy spodziewać się technologicznej rewolucji w dziedzinie diagnostyki, opieki nad pacjentem i przy opracowaniu leków.³⁵

Rozwój ochrony zdrowia pociągnie za sobą:

zastosowanie biometrii i internetu rzeczy (IoT)

uczenie maszynowe

sztuczną inteligencję (AI)

zaawansowaną analitykę

Perspektywy finansowe

Z zawodami medycznymi wiążą się też dobre zarobki. Lekarze i przedstawiciele profesji pośrednich zarabiają wielokrotność średnich pensji.

W USA średnie dochody na gospodarstwo domowe wynoszą

60 tys. dolarów.

Natomiast średnie zarobki lekarza ze specjalizacją sięgają³⁶

275 tys. dolarów.

Zarobki lekarzy i pracowników medycznych w Polsce nie są tak spektakularne, ale wzrost płac w tym sektorze jest nieunikniony.

30% przyszłych medyków rozważa emigrację

ze względu na lepsze zarobki.³⁷ Na dodatkowe wysokie dochody pozwala też prowadzenie praktyki prywatnej.

³³ <https://www.thecompleteuniversityguide.co.uk/student-advice/where-to-study/top-universities-for-employability>

³⁴ <https://www.mastersportal.com/articles/422/top-7-reasons-to-study-a-medicine-degree-in-2023.html>

³⁵ <https://hcnavigator.com/the-future-for-doctors-what-can-they-expect/>

³⁶ <https://www.whitecoatinvestor.com/is-medical-school-worth-it/>

³⁷ <https://www.rynekzdrowia.pl/Finanse-i-zarzadzanie/Problemy-kadrowe-wsrod-lekarzy-i-pielgniarek-30-proc-przyszlych-medykow-rozważa-emigracje,241125,1.html>

Zachętą do podjęcia pracy w służbie zdrowia mogą być coroczne podwyżki wynagrodzenia przewidziane w Ustawie z dnia 8 czerwca 2017 roku o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych.

Po podwyżkach w lipcu 2023 roku wysokość najniższych wynagrodzeń zasadniczych następujących grup pracowników podmiotów medycznych wynosi:³⁸

Tabela 32. Zarobki grup medycznych w Polsce | 2023

Grupa	Zarobki 2023 w złotych
lekarz albo lekarz dentysta ze specjalizacją	9201,91
farmaceuta, fizjoterapeuta, diagnosta laboratoryjny, psycholog kliniczny, inny pracownik wykonujący zawód medyczny z wymaganym wyższym wykształceniem na poziomie magisterskim i specjalizacją, pielęgniarka z tytułem zawodowym magister pielęgniarstwa albo położna z tytułem magister położnictwa z wymaganą specjalizacją w dziedzinie pielęgniarstwa lub w dziedzinie mającej zastosowanie w ochronie zdrowia	8186,53
lekarz albo lekarz dentysta, bez specjalizacji	7551,91
stażysta	6028,84
farmaceuta, fizjoterapeuta, diagnosta laboratoryjny, pielęgniarka, położna, technik elektroradiolog, psycholog, inny pracownik wykonujący zawód medyczny z wymaganym wyższym wykształceniem na poziomie magisterskim, pielęgniarka, położna z wymaganym wyższym wykształceniem (studia I stopnia) i specjalizacją, albo pielęgniarka, położna ze średnim wykształceniem i specjalizacją	6473,07
fizjoterapeuta, pielęgniarka, położna, ratownik medyczny, technik elektroradiolog, inny pracownik wykonujący zawód medyczny z wymaganym wyższym wykształceniem na poziomie studiów I stopnia, fizjoterapeuta, ratownik medyczny, technik analityki medycznej, technik elektroradiolog z wymaganym średnim wykształceniem albo pielęgniarka, albo położna z wymaganym średnim wykształceniem, która nie posiada tytułu specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa lub dziedzinie mającej zastosowanie w ochronie zdrowia	5965,38
inny pracownik wykonujący zawód medyczny inny niż określony powyżej z wymaganym średnim wykształceniem oraz opiekun medyczny	5457,68
pracownik działalności podstawowej inny niż pracownik wykonujący zawód medyczny z wymaganym wykształceniem wyższym	6346,15
pracownik działalności podstawowej inny niż pracownik wykonujący zawód medyczny z wymaganym wykształceniem średnim	4949,99
pracownik działalności podstawowej inny niż pracownik wykonujący zawód medyczny z wymaganym wykształceniem poniżej średniego	4124,99

³⁸ <https://poradnikpracownika.pl/-najbardziej-poszukiwane-zawody>

Koszt studiów medycznych w Polsce

38 205 zł/rok studiów

Średnia cena płatnego kierunku lekarskiego w Polsce

Przez sześć lat studia kosztują przyszłych lekarzy średnio 229 230 zł. Wśród uczelni publicznych najdroższe studia medyczne oferuje Warszawski Uniwersytet Medyczny w cenie 43 200 zł za rok studiów. Sześcioletnie studia na WUM kosztują więc łącznie 259 200 zł.³⁹ Z kolei studia na uczelniach niepublicznych mogą kosztować nawet 70 tys. zł za rok. Przy sześciu latach edukacji daje to ponad 400 tys. zł.

- Ułatwieniem dla studentów mają być wprowadzone w ubiegłym roku, szeroko reklamowane przez Ministerstwo Zdrowia kredyty.
- Zgodnie z tegorocznym rozporządzeniem Ministra Zdrowia maksymalna wysokość kredytu na studia medyczne rozpoczęte w roku akademickim 2023/2024 wynosi 22 tys. zł na jeden semestr studiów.
- Kredyt ten może być umorzony w przypadku późniejszego podjęcia pracy w publicznej ochronie zdrowia przez 10 lat w okresie 12 kolejnych lat liczonych od dnia ukończenia studiów, w specjalizacji uznanej za priorytetową.

Tabela 33. Medycyna – koszt pierwszego roku studiów (dwa semestry) | Polskie uczelnie | rok akademicki 2023/2024

	Uczelnia	Czesne w złotych/rok
1	Uczelnia Łazarskiego w Warszawie	70 000
2	Warszawski Uniwersytet Medyczny	53 200
3	Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego	52 000
4	Akademia Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu	50 000
5	Uniwersytet Medyczny w Łodzi	49 700
6	Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie	48 000
7	Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie	48 000
8	Akademia Śląska w Katowicach	48 000
9	Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	46 000
10	Uniwersytet Medyczny w Białymstoku	44 000
11	Akademia Medycznych i Społecznych Nauk Stosowanych w Elblągu	44 000
12	Gdański Uniwersytet Medyczny	43 000
13	Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej	42 000
14	Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach	40 000
15	Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu	40 000
16	Uniwersytet Zielonogórski w Zielonej Górze	40 000
17	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	40 000
18	Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu	40 000
19	Uczelnia Medyczna im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie	40 000
20	Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach	38 000

Źródło: strony WWW uczelni

³⁹ <https://lagunita.education/post/najtansze-studia-medyczne-w-polsce-ranking-2023>

Najlepsze uczelnie medyczne – świat

Tabela 34. Najlepsze uczelnie z kierunkami medycznymi | U.S. News 2022–2023 Best Global Universities Rankings

Medycyna kliniczna			
Świat		Europa	
#	Uczelnia/Państwo	#	Uczelnia/Państwo
1	Uniwersytet Harvarda/USA	1	Uniwersytet Oksfordzki/Wielka Brytania
2	Uniwersytet Johnsa Hopkinsa/USA	2	Imperial College London/Wielka Brytania
3	Uniwersytet Kalifornijski w San Francisco/USA	3	Kolegium Uniwersyteckie w Londynie (UCL)/Wielka Brytania
4	Uniwersytet w Toronto/Kanada	4	Instytut Karolinska/Szwecja
5	Uniwersytet Stanforda/USA	5	Uniwersytet w Cambridge/Wielka Brytania
Chirurgia			
Świat		Europa	
#	Uczelnia/Państwo	#	Uczelnia/Państwo
1	Uniwersytet Harvarda/USA	1	Uniwersytet w Amsterdamie/Holandia
2	Uniwersytet Johnsa Hopkinsa/USA	2	Kolegium Uniwersyteckie w Londynie (UCL)/Wielka Brytania
3	Uniwersytet w Amsterdamie/Holandia	3	Uniwersytet Erazma w Rotterdamie/Holandia
4	Uniwersytet w Toronto/Kanada	4	Imperial College London/Wielka Brytania
5	Uniwersytet Pittsburski/USA	5	Instytut Karolinska/Szwecja
Onkologia			
Świat		Europa	
#	Uczelnia/Państwo	#	Uczelnia/Państwo
1	Uniwersytet Harvarda/USA	1	Uniwersytet Paryż-Saclay/Francja
2	Uniwersytet Johnsa Hopkinsa/USA	2	KU Leuven/Belgia
3	Uniwersytet Cornella/USA	3	Uniwersytet Paryski/Francja
4	Uniwersytet Kalifornijski w San Francisco/USA	4	Kolegium Uniwersyteckie w Londynie (UCL)/Wielka Brytania
5	Uniwersytet w Toronto/Kanada	5	Uniwersytet w Heidelbergu/Niemcy
Kardiologia			
Świat		Europa	
#	Uczelnia/Państwo	#	Uczelnia/Państwo
1	Uniwersytet Harvarda/USA	1	Imperial College London/Wielka Brytania
2	Imperial College London/Wielka Brytania	2	Uniwersytet Glasgowski/Wielka Brytania
3	Uniwersytet Columbia/USA	3	Uniwersytet Oksfordzki/Wielka Brytania
4	Duke University/USA	4	Wolny Uniwersytet Berliński/Niemcy
5	Uniwersytet w Toronto/Kanada	5	Uniwersytet Humboldtów/Niemcy

Źródło: <https://www.usnews.com/education/best-global-universities/search>

Uczelnie medyczne w Polsce

Tabela 35. Times Higher Education World University Rankings 2023 | Medycyna i stomatologia – ranking uczelni w Polsce

Miejsce w Polsce	Miejsce w globalnym rankingu	Uczelnia
1	351–400	Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu
2	601–800	Uniwersytet Jagielloński
3	601–800	Uniwersytet Medyczny w Łodzi
4	801–1000	Gdański Uniwersytet Medyczny
5	801–1000	Warszawski Uniwersytet Medyczny
6	1001–1200	Uniwersytet Medyczny w Białymstoku
7	1201–1500	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
8	1201–1500	Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
9	1501+	Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach
10	1501+	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
11	1501+	Politechnika Wrocławska

Źródło: <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2023/young-university-rankings>

Tabela 36. Perspektywy 2023 | Rankingi polskich uczelni medycznych w zależności od kierunku
Ranking uczelni medycznych w Polsce (kierunek lekarsko-dentystyczny 2023)

Miejsce 2023	Nazwa uczelni	Miejsce 2022	Miejsce 2021	WSK
1	Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	1	1	100
2	Uniwersytet Medyczny w Lublinie	4	5	81,1
3	Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu	2	3	80,0
4	Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu	3	2	78,6
5	Gdański Uniwersytet Medyczny	5	6	74,4
6=	Uniwersytet Medyczny w Białymstoku	6	6	73,0
6=	Warszawski Uniwersytet Medyczny	6	4	72,5
8	Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach	9	10	70,1
9	Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie	8	9	65,7
10	Uniwersytet Medyczny w Łodzi	10	8	64,2

Źródło: <https://2023.ranking.perspektywy.pl/ranking/ranking-kierunkow-studiow/kierunki-medyczne-i-o-zdrowiu/kierunek-lekarsko-dentystyczny>

Tabela 37. Perspektywy 2023 | Rankingi polskich uczelni medycznych w zależności od kierunku
Ranking uczelni medycznych w Polsce (kierunek lekarski 2023)

Miejsce 2023	Nazwa uczelni	Miejsce 2022	Miejsce 2021	WSK
1	Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	1	1	100
2	Warszawski Uniwersytet Medyczny	3	4	90,0
3	Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu	5	3	86,8
4=	Uniwersytet Medyczny w Łodzi	3	5	85,1
4=	Gdański Uniwersytet Medyczny	2	2	84,8
6	Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie	6	7	80,0
7=	Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu	7	6	75,4
7=	Uniwersytet Medyczny w Białymstoku	8	8	75,3
7=	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	10	10	75,1
10	Uniwersytet Medyczny w Lublinie	9	9	72,7
11	Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach	11	11	67,4
12	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	12	12	63,8
13	Uniwersytet Zielonogórski	-	-	51,6
14	Uniwersytet Rzeszowski	-	-	50,8
15	Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach	-	-	47,6

Źródło: <https://2023.ranking.perspektywy.pl/ranking/ranking-kierunkow-studiow/kierunki-medyczne-i-o-zdrowiu/kierunek-lekarski>

Tabela 38. Perspektywy 2023 | Rankingi polskich uczelni medycznych w zależności od kierunku
Ranking uczelni medycznych w Polsce (farmacja 2023)

Miejsce 2023	Nazwa uczelni	Miejsce 2022	Miejsce 2021	WSK
1	Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	1	1	100
2	Warszawski Uniwersytet Medyczny	3	3	88,7
3	Gdański Uniwersytet Medyczny	2	2	86,8
4=	Uniwersytet Medyczny w Lublinie	4	4	77,9
4=	Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu	6	6	77,8
6	Uniwersytet Medyczny w Łodzi	5	4	76,1
7	Uniwersytet Medyczny w Białymstoku	8	9	75,3
8	Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu	7	8	71,0
9	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	9	11	68,5
10=	Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach	10	10	61,4
10=	Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie	11	6	61,1

Źródło: <https://2023.ranking.perspektywy.pl/ranking/ranking-kierunkow-studiow/kierunki-medyczne-i-o-zdrowiu/farmacja>